

Kažipot

Mesečnik slovenske skupnosti na Reki in PGŽ

Ureja uredniški odbor:

Milan Grlica, Dušanka Gržeta, Marjana Mirković, Darko Mohar, Vitoimir Vitaz

Podpinjol 43, 51000 Reka, Hrvaška
tel.: 324 321, 215 406, faks: 334 977

Glavna urednica: Marjana Mirković,
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
Tel.: 091 593 6086

Priprava, prevodi in oprema besedil
Marjana Mirković v okviru projekta Si-T

Lektorica Darka Tepina Podgoršek

Izdajatelj:

Slovenski dom KPD Bazovica, bazovica@bazovica.hr

Svet slovenske narodne manjšine Reke

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ,

vijece-slo.pg@ri.t-com.hr

ISSN 1845-5034

Oblikovanje: Krispin Stock

Tisk: Tiskara Sušak

Prelom in tehnično urejanje:
Krispin Stock

Mesečnik finančno podpirajo:

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Mesto Reka

Primorsko-goranska županija

Svet za narodne manjšine RH

Naklada je 600 izvodov

Na naslovnici: Emerik Bernard, Istrska skalinata II, 1981.

Mala galerija, Fragmenti, razstava del slovenskih umetnikov
iz zbirke MMSU.

Karikatura:

Bojan Grlica

Slovenski dom KPD Bazovica

tajništvo, knjižnica in klubski prostori

torek in četrtek: 10.00-12.00, 18.00-20.00

MePZ - vaje

ponedeljek: 18.00-21.00

Dramska skupina

sreda, po dogovoru

Folklorno-plesna skupina

torek in četrtek: 19.00-21.00

Dop. pouk slovenskega jezika in kulture

ponedeljek, torek in sreda: 18.00-21.00

Planinska skupina

torek: 20.00-22.00

Svet slovenske narodne manjšine Reke

četrtek: 10.00-12.00

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ

sreda: 10.00-12.00

Mladinska skupina

druga in četrta sobota: 16.00

www.bazovica.hr/mladinci

O	obvestilo.....	3
b	Bazovica 60 let.....	4
d	dogodki november.....	18
d	dogodki december.....	19
n	napoved oktober.....	23
i	iz drugih društev in svetov.....	24
n	nespregledano.....	25
a	aktualno.....	25

Vitomir Vitaz, predsednik KPD Bazovica
ZAHVALA

V imenu KPD Bazovica in svojem osebnem imenu se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste skupaj z nami pripravljali in spremljali naše prireditve ali nam v teh prazničnih dneh čestitali in nas bodrili, da vztrajamo in si tudi v prihodnje po vseh svojih močeh prizadevamo za ohranitev slovenske pesmi in besede na Reki in okolici ter za krepitev slovenske skupnosti nasploh.

Zahvaljujem se tudi za laskave ocene slavnostnega večera in veseli smo, da se nismo izneverili in smo izpolnili visoka pričakovanja. To seveda pomeni tudi veliko obveznost za prihodnost, a - sodeč po številnem obisku, čvrstih stiskih rok in mnogih mladih obrazih - se zanje ni bati.

Naj dodam, da nas posebej veselijo navdušena sporočila in pohvale članov, ki so se povabilu odzvali kljub oddaljenosti, tako da je bila novembrska slovesnost zanje tudi lepa priložnost za srečanja z nekdanjimi vrstniki in obujanje spominov iz nepozabnega in brezskrbnega študentskega življenja. Seveda ostajajo naši dobrodošli gostje vselej, kadar jih pot zanese na Reko.

Naše praznično razpoloženje pa se je komaj teden dni pozneje umaknilo pred osuplo in žalostno novico, ki nas je vse pretresla: nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustil eden najvidnejših članov KPD Bazovica in njegov večkratni predsednik, Vinko Žibert. Ohranili ga bomo v najlepšem spominu.

V množici čestitk in daril posebej objavljamo pismo nekdanjega veleposlanika RS v RH Matije Malesiča:

Spoštovani gospod predsednik!

Ob častitljivem visokem jubileju Slovenskega doma KPD Bazovica mi dovolite, da izrekam vam in celotnemu članstvu svoje iskrene čestitke.

Na sodelovanje z vašim društvom me vežejo najlepši spomini, ko sem kot prvi slovenski veleposlanik na Hrvaškem večkrat obiskal vaše društvo, spremljal uspešno delovanje in se veselil vaših uspehov. Pomagali ste nam pri konzularnih dnevih v vašem društvu, ki so potekali v prijetnem vzdušju v obojestranskem zadovoljstvu, in nam omogočili neposredno spoznavanje težav in stisk vaših članov v tistem času, ko sta obe sosednji državi postavljali temelje svoje državnosti. Posebej bi želel omeniti vaša prizadevanja za povezovanje vseh slovenskih društev na Hrvaškem, kar je v naslednjem obdobju z nastankom novih društev omogočilo, da je Zveza slovenskih društev na Hrvaškem postala močan reprezentant vseh Slovencev v vaši drugi domovini in upoštevanja vreden sogovornik s predstavniki Hrvaške in Slovenije. Mojo posebno pozornost in zanimanje pa je pritegnilo tudi vaše razvejano in bogato kulturno delovanje.

Žal se vaše akademije zaradi drugih neodločljivih obveznosti ne bom mogel udeležiti, bom pa z mislimi z vami in tudi v prihodnje z zanimanjem spremljal vaše delo. Želim vam prijetno praznovanje in še mnogo uspehov pri vašem delu.

Maribor, 23. novembra 2007

Matija Malesič

BAZOVICA 60 LET

Teden slovenske kulture
HKD-SUŠAK 19. XI - 24. XI 2007

19. november
HKD na Sušaku, atrij

60 let KPD Bazovica, razstava fotografij

Slavnostni teden je najprej napovedala razstava z naslovom 60 let KPD Bazovica, ki jo je predsednik društva Vitomir Vitaz odprl v preddverju Hrvaškega kulturnega doma na Sušaku. Na ogled so bile fotografije, ki pričajo o dolgoletni in bogati dejavnosti društva. Avtor izredno zanimive razstave je fotografska skupina društva, pripravila pa jo je pod vodstvom mentorja, znanega reškega fotografa in dolgoletnega člana društva, Istoga Žorža. M. M.

Vsaka skupina posebej je predstavila svojo dejavnost. Foto: Istog Žorž.

Prizadevni člani fotografske skupine, prvi z leve mentor Istog Žorž. Foto: Istog Žorž

19. november
Slovenski dom KPD Bazovica
Andrej Jelačin: Piknik s tvojo ženo

Dramska skupina KPD Bazovica je uprizorila že 125. predstavo priljubljene komedije Piknik s tvojo ženo Andreja Jelačina in v režiji Alojza Usenika, ki je poleg soigralke Loredane Jurković nastopil tudi v glavni vlogi. Po predstavi, po ocenah navzočih najboljši dozdej, so pohvale Loredani Jurković in Alojzu Useniku kar deževale in oba sta, povsem upravičeno, kar žarela. Počlašena in navdušena sta bila tudi z zakusko in prijetnim druženjem, predvsem pa seveda z lepim priznanjem društva ob

Vabljeni na Piknik! Foto: Istog Žorž.

Vsi zaslužni za predstavo: Loredana Jurković, Dragica Rizman, Marijana Travner, Alojz Usenik, Sonja Kern Svoboda, Zdenka Jelovčan in Vitomir Vitaz. Arhiv Alojza Usenika.

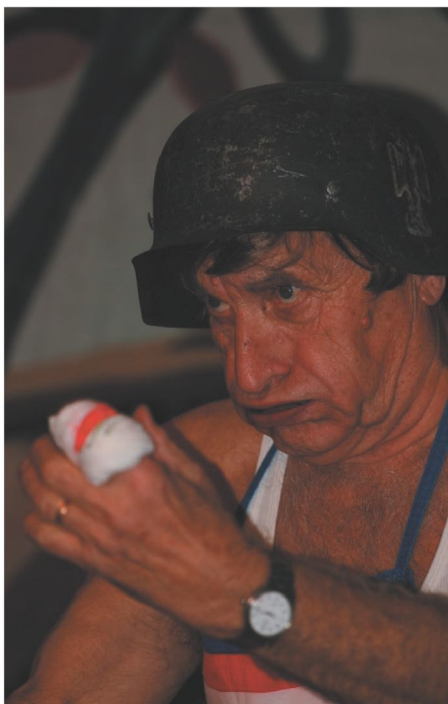
125. uprizoritvi priljubljenega Piknika. Pozorni Alojz Usenik se je za sodelovanje pri Pikniku posebej zahvalil še soigralki Loredani Jurković za dolgoletno zvestobo na odru, Sonji Kern Svoboda za koreografijo pri predstavi, Zdenki Jelovčan za vlogo šepetanke, Marjani Travner za delo kostumografke in Dragici Rizman za šminko. Posebno zahvalo je poslal tudi društvu. Med številnimi pohvalami in čestitkami Alojzu Useniku, močno ganjenemu nad odlično organizacijo in lepim sprejemom ob jubilejni uprizoritvi, naj omenimo knjižno darilo društva - Kako čitati grad Radmile Matejčič - in sliko,

Alojz Usenik je več kot petdeset let zapisan gledališču. V društvu je s svojim neutrudnim delovanjem v dramski skupini s srcem in dušo prispeval dragocen delež. Poln neizčrpane energije si je kljub svojim sedmim križem in več kot petdesetletnemu delu inšpicienta v reškem gledališču Ivana pl. Zajca za Bazovico vedno rad vzel veliko časa. Več kot trideset let vodi dramsko skupino, v predstavah je navadno tudi režiser in nosilec glavne vloge, tako da zanj upravičeno velja, da je "en sam človek, pa kar celo gledališče!", kot je zapisal kritik Boris Ostojčić. Pripravlja in sodeluje tudi v kulturnem programu za nastope, recitale in proslave, pri čemer je v zadnjih letih k delu pritegnil tudi precej mladih. Za stotine nastopov na Reki in v okoliških krajih na obeh straneh meja, po vsej Hrvaški in nekdanji Jugoslaviji ter pri rojakih v Italiji in Sloveniji je osebno in skupaj z dramsko skupino prejel številna priznanja, ob koncu leta 2003 osebno tudi ugledno Severjevo nagrado. V reških gledaliških krogih je veljal priljubljeni "Lojzek", znan kot "dobri duh reškega gledališča", kot je v Novem listu zapisal kronist Mišo Cvijanović, za enega redkih in izjemnih navdušencev, ki s svojim požrtvovalnim delom na najlepši način predstavlja stoletje tkane gledališke vezi med sosednjima narodoma.

V nedavnem intervjuju z njim na reškem radiu smo od novinarke Lee Domjan izvedeli, da je pred leti držal v rokah tudi niti priljubljenega poletnega festivala Melodije Istre in Kvarnerja. Po svoje je tudi najprepoznavnejše osebno ime Bazovice, na kar nas je na ustanovitveni seji slovenskega društva Gorski kotar oktobra letos v Čabru opozoril tudi tamkajšnji novinar Novega lista in drugih medijev, Željko Malnar.

Naj bo naključje ali ne, Alojz Usenik je po več letih ravno novembra letos prejel tudi sporočilo Ministrstva za kulturo RS, da mu je za dosežke v dolgoletni ljubiteljski umetniški dejavnosti priznana pravica do republiške priznavalnine. Iskrene čestitke!

M. M.

Alojz Usenik. Foto: Ilija Dadasović.

Loredana Jurković in Alojz Usenik, počaščena s priznanjem društva. Foto: Arhiv Alojza Usenika.

darilo slikarja Dinka Svobode, dobrega znanca in nekdanjega opernega režiserja v reškem gledališču ("Ah, nikoli več takšne Gioconde, kot je bila v njegovi režiji!"), sicer soproga nekdanje baletne plesalke in legendarne vodje folklorne skupine v društvu, Sonje Kern Svoboda.

Igralca v Pikniku, Loredana Jurković in Alojz Usenik, nas vedno presenetita s čustvi in energijo, ki jo vnašata v tolikokrat ponavljano, a vendar vedno novo predstavo.

Pred prepolno dvorano Slovenskega doma sta na majhnem odru objela ves svet in nas vse popeljala v majhne, a hkrati velike probleme vsakdanjosti. No, nič ni vsakdanje, če je enkratno. Takšna je bila tudi jubilejna, 125. predstava Piknika. Ljubiteljstvo, amaterstvo v tej predstavi postane profesionalizem: do potankosti natančno naštudirani in odigrani vlogi. Vsa pozitivna energija, ki je izžarevala z odra, nas je prevzela. Ponosna sem in srečna, da sem bila del te igre, saj se nisem počutila kot gledalka, s srcem in dušo sem sodelovala v vsakem monologu in dialogu. Hvala obema, Alojzu Useniku in Loredani Jurković, da sta nam ob 60. obletnici podarila tako lepo darilo. Darilo, ki mu ni bilo treba okrasnega papirja in velike rdeče pentlje, saj je samo po sebi nemerljivo dragoceno. Še enkrat hvala, hvala. Ali, kakor bi rekli v moji Soški dolini, Buoh lonaj za še! Na svidenje na 150. Pikniku!

20. november

HKD na Sušaku

FS ŽKUD Tine Rožanc, Ljubljana

KUD Zvir, Jelenje

Večer, posvečen folklori, je izpolnil nastop folklornih skupin iz Ljubljane in Jelenja, povezovala pa ge je Marijana Košuta. Folklorna skupina ŽKUD Tine Rožanc je bila ustanovljena leta 1949 s prihodom članov Plesnega športnega kluba Ljubljana pod okrilje

foto: Iztog Žorž

FS ŽKUD Tine Rožanc se posveča odkrivanju velikega bogastva slovenskih običajev, plesov, glasbe in oblačil. Foto: Iztog Žorž.

Z nastopom zadovoljni nastopajoči in obiskovalci. Foto: Iztog Žorž.

Železničarskega kulturno umetniškega društva (ŽKUD) Tine Rožanc. Slovensko narodno izročilo je predstavljala po vsej Sloveniji, nekdanji Jugoslaviji, Evropi ter drugod po svetu, njeni člani pa so navdušili tudi z nastopom na Reki. Predstavili so splet prekmurskih plesov in "Joj, samo njih je bilo še treba", ki izhaja z območja vzhodne Štajerske. Gostje iz Slovenije so se ob tej priložnosti povezali z drugo nastopajočo skupino, KUD Zvir, Jelenje. FS Zvir (1977) deluje v okviru KUD Zvir Jelenje in sodeluje na pomembnejših festivalih doma in na tujem ter organizira mednarodno srečanje otroških folklornih skupin (Zatancajmo po domači). Letos praznuje že 30 let neprekinjenega delovanja. Plesalci, plesalke in glasbeniki - po domače bi jim rekli: tancuri, tancurice in sopci - so se v minulih desetletjih trudili ohraniti del iz bogate folklorne zakladnice svojih dedkov in babic z Grobnika, nekdanjih običajev, pesmi in plesov Grobinščine, pa tudi tradicije našega širšega primorskega kraja. Tokrat so za nastop

^ KUD Zvir predstavi običaje z Grobnika.

^ Foto: Istog Žorž.

Večer je povezovala Marijana Košuta.

Foto: Istog Žorž.

pripravili splet grobniških plesov in pesmi z naslovom Tanac pod feštu, scenski prizor starega običaja na Grobniščini, ki govori o druženju in zabavi Grobničanov, ko so se ti včasih zbirali po popoldanskem blagoslovu ob nedeljah, ter starinske splitske plesne v koreografiji Ivice Dabca.

M. M.

21. november
HKD na Sušaku
MePZ KPD Bazovica
zborovodja Franjo Bravdica
MePZ KPD Fratellanza, skupina mandolinistov

Zvezda tega večera je bil MePZ KPD Bazovica, ki skupaj z društvom slavi 60. obletnico delovanja, že več kot dve desetletji pa ga temperamentno vodi dirigent Franjo Bravdica.

Zborovsko petje je kot del bogatega slovenskega kulturnega izročila in narodovega duhovnega bogastva imelo v slovenski kulturi vedno pomembno vlogo, zato ne preseneča, da je že ob ustanovitvi društva kot prva skupina zaživel mešani pevski zbor. Danes šteje 38 pevk in pevcev, v njem pojo že vnuki prvih članov; nekateri pevci so mu zvesti še od prvih let, najstarejši član zbora po stažu pa je Jože Grlica, ki še vedno hrani člansko izkaznico iz leta 1948. V zboru poje tudi veliko domačinov, ki so vzljubili slovensko pesem, nekateri pojejo celo že več kot štirideset let. Skrb za lepo in vsem ljubo slovensko besedo in materni jezik je pevec Slavko Arbiter s stih, skladatelj Josip Kaplan pa z napevom vtikal v pesem Bazovica. Postala je prava himna društva in zbora ter železni repertoar njegovega programa, enako je njuno delo tudi priljubljena pesem Zdomec, v kateri je solistka Dragica Rizman. Na sporedu zbora so predvsem slovenske ljudske pesmi in napevi ter skladbe slovenskih skladateljev. Zbor nastopa na kulturnih prireditvah na Reki in okolici ter v Sloveniji, med najbolj priljubljenimi srečanji pa sta revija Primorska poje in vsakoletni Tabor slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, na katerih sodeluje že več kot trideset let.

V slavnostnem večeru, ki ga je povezovala Marijana Košuta, so bili po koncertu zbora KPD Bazovica njegovi gostje člani KUD Fratellanza z Reke, italijanske narodne manjšine. Predstavili

Koncert je potekal v atriju HKD na Sušaku, kjer je bila na ogled tudi dokumentarna razstava o dolgoletnem delovanju društva. Foto: Istog Žorž.

Antonio Mozina iz KUD Fratellanza.
Foto: Ilija Dadasović.

Ob koncu še skupni nastop članov KUD Fratellanza in KPD Bazovica. Foto: Ana Lipovac.

Ob jubileju čestital tudi Bojan Metelko.
Foto: Istog Žorž.

Po nastopu. Foto: Ilija Dadasović.

so se z nastopom orkestra mandolinistov, s pesmijo Mala Floramy in solistko Bernardom Kolar ter pianistko Vjero Lukšić pri znamenitem Zboru sužnjev iz Nabucca in pevcem Antoniom Mozino. Z glasbeno spremljavo na harmoniki je večer obogatil Dražen Andročec.
M. M.

22. november
HKD na Sušaku
Darko Mohar: Makalu 30 let pozneje

Planinska skupina je v goste povabila znana alpinista, Vikija Grošlja in Stipeta Božića. Viki Grošelj je svetovno znani slovenski alpinist, profesor, izurjen v pohodih na himalajske vrhove. Osvojil je kar deset od skupno štirinajstih svetovnih vrhov nadmorske višine več kot osem tisoč metrov. Stipe Božić, najboljši hrvaški alpinist, je pri vrhu tudi v svetovnem merilu. Povzpel se je na tri najvišje vrhove na svetu, stal na najvišjih vrhovih vseh sedmih celin. Poleg tega se je spustil 1395 metrov globoko pod zemljo v Lukino jamo na Velebitu. Upoštevajoč tudi te rezultate, razdaljo med doseženo globino pod površino Zemlje in višino Mount Everest, ima Stipe Božić svojevrsten svetovni rekord v višini. Znano je, da je z mednarodno odpravo na smučeh prispel tudi na severni pol.

Pred skoraj polno dvorano sta predstavila svoje avtorsko delo, dokumentarni film Makalu - 30 let pozneje. Pred tridesetimi leti, med 6. in 11. oktobrom, je namreč sedem slovenskih alpinistov osvojilo novo smer v južni steni himalajskega vrha Makalu, visokega 8462 metrov, in s tem takratno Jugoslavijo priključilo svetovnemu vrhu alpinizma. 30 let pozneje se je del osvajačev Makaluja vnovič sestal in se odpravil v Himalajo. Povzpeli so se na 6856 metrov visok, izredno lep in zelo težaven vrh Ama Aablam, ki stoji v neposredni bližini Makaluja. Na spominiski odpravi je sodelovalo 14 članov, od tega šest iz prve odprave na Makalu pred 30 leti. Poleg osvajanja vrha je bil glavni cilj odprave posneti dokumentarni film in ga obogatiti s pričevanji alpinistov. Žal je film danes posvečen tudi nedavno tragično preminulemu sinu Stipeta Božića, Jošku, enemu od treh alpinistov snehalcev na odpravi.

Zvezdi alpinizma, Viki Grošelj in Stipe Božić ter organizator Darko Mohar. Foto: Istog Žorž.

Program zanimiv za vse generacije. Foto: Istog Žorž.

Po projekciji je stekel topel in prisrčen pogovor med avtorjema in občinstvom. Številna vprašanja so dobila odgovore, ki so pričali o preprostih avtorjih ter njunem dolgoletnem prijateljstvu, o tem, kaj vse premorejo ljudje,

če se ne delijo po kakršni koli pripadnosti.

Pred projekcijo je občinstvo pozdravilo tri od petih reških članic zelo uspešne letošnje hrvaške odprave na 8201 meter visok himalajski vrh Čo Oju: Darijo Bostijančič, Vedrano Simičević in Iris Prebeg. Skupaj z Darijino sestro Iris so bile med petimi članicami 18 članske odprave, ki so se povzpelle na vrh. Tako so se priključile šestim Hrvatom, ki so se do zdaj povzpeli na vrhove, višje od 8000 metrov. Od reških alpinistk je pri odpravi sodelovala še Renata Randić. Vsem smo podarili šopek.

Reške alpinistke in povezovalka večera Marijana Košuta. Foto: Istog Žorž.

23. november, 20.00
HKD na Sušaku
Zoran Predin, koncert

Dvorana je bila premajhna za vse, ki so želeli na koncert znanega in tudi na Reki priljubljenega kantavtorja Zorana Predina, ki ga poznamo tudi po odlični glasbi v številnih slovenskih filmih, televizijskih nadaljevanjih in gledaliških predstavah, po neštetih že skoraj ponarodelih besedilih ter nepozabnih šansonih. Pred petindvajsetimi leti je ustanovil rokovsko skupino Lačni Franz, v devetdesetih je začel samostojno kariero kot šansonjer

Zoran Predin na odru HKD. Foto: Istog Žorž.

Zoran Predin. Foto: Istog Žorž.

z velikim Arsenom Dedićem in LP albumom Svjedoci - Priče, leta 2000 je ustanovil skupino Orkester adijo pamet in pozneje zbral skupino Žive legende ter je, kot sam pravi, danes "še le na polovici svojega dela, najboljše še le pride" (www.predin.com).

Zoran Predin je z nastopom in svojo prepoznavno interpretacijo in sugestivnim vokalom, kot piše Novi list, znova navdušil oboževalce svojih pesmi. Na nastopu ga je spremljala skupina glasbenikov, med katerimi je tudi njegov sin, ki igra ritem kitaro. Predin je s svojim nas-

Odlična spremljava za odličnega glasbenika.

Foto: Istog Žorž.

Zadovoljen z občinstvom. Foto: Istog Žorž.

Na koncertu užival tudi Istog Žorž s soprogo.

Foto: Petra Aničić.

topom ustvaril sproščeno ozračje, v katerem je občinstvo uživalo in ga zasluženoma nagradilo z burnim ploskanjem. S programom pesmi, znanih in manj znanih ter v novejših priredbah, je Zoran Predin še enkrat upravičil svoj visoki status pri reškemu občinstvu. M. M.

24. november
HKD na Sušaku
Slovesna akademija

Skrb za ohranitev slovenskega kulturnega izročila in krepitev vezi z življenjskim okoljem mesta ob Kvarnerju

V misel, da je društvu v šestih desetletjih delovanja uspelo ohraniti del slovenskega kulturnega izročila in obenem okrepiti vpetost v okolje kot zagotovilo nadaljnega obstoja, je mogoče strniti besede, izrečene v večini pozdravnih nagovorov na slavnostnem večeru, ki je sklenil enotedenski program v počastitev pomembnega jubileja KPD Bazovica.

V slovesen večer so obiskovalce v polni dvorani in svečanem ozračju popeljali nežni zvoki citer in slovenske ljudske pesmi

Kje so tiste stezice, v izvedbi Aleksandra Primca, program pa je napovedal in vodil znani in priljubljeni dolgoletni napovedovalec Radia Slovenija Janez Dolinar. K mikrofonu je najprej povabil predsednika KPD Bazovica Vitomirja Vitaza; ta je spregovoril o obdobju šestihdesetletij, od pobude zagnane ustanoviteljice Zore Ausec in prvih korakov leta 1947

Na svečani akademiji velepostanik RS v RH ter drugi predstavniki RS in lokalnih oblasti. Foto: Istog Žorž.

Dober obisk. Foto: Istog Žorž.

za ohranitev slovenske pesmi in besede ter prizadevanj na področju izobraževanja in ljubiteljskega delovanja na različnih področjih, vse do danes, ko predstavlja društvo spoštovano in prepoznano organizacijo ne samo v svojem, ampak tudi širšem okolju.

Z venčkom slovenskih narodnih je MePZ KPD Bazovica pod vodstvom Franja Bravdice in ob spremljavi harmonikarja Dražena Andročeca napovedal bogat, več kot dveurni program. Prepolna dvorana je pozorno prisluhnila nastopu zbora, ubranemu petju pevk in pevcev v pesmih Bazovica in Zdomec ter solistki Dragici Rizman. Sledil je skupen nastop s člani

KUD Fratellanza: pesem Mala Floramy s solistko Bernardo Kolar, znameniti Zbor sužnjev iz Verdijeve opere Nabucco ob klavirski spremljavi pianistke Vjere Lukšič, ki je zaigrala tudi pri pesmi Neka cijeli ovaj svijet z MePZ Bazovica in solistko Bernardo Kolar. Posebno doživetje večera je bil nastop Akademске folklorne skupine France Marolt iz Ljubljane. Skupino je leta 1948 z namenom poustvarjati slovensko plesno izročilo in ga predstaviti javnosti ustanovil etnomuzikolog in ravnatelj Glasbenega narodopisnega inštituta v Ljubljani France Marolt, umetniško vodstvo pa je po njegovi ženi Tončki pozneje (1965) prevzel Mirko Ramovš. Priljubljeni Maroltovci so s

FS France Marolt na odru. Foto: Istog Žorž

svojimi nastopi uspešno predstavljali slovenski ljudski ples doma in na tujem in za to prejeli tudi več mednarodnih priznanj. Na Reki so najprej zaplesali gorenjske plese, ki izhajajo s Tirolskega, a so na slovenskih tleh pridobili novo, živahnješo podobo. Predstavili so plesno zabavo ob žegnanju, na kateri s svojimi plesalkami najprej zaplešejo fantje, ki so ples pripravili, zatem pa se jim pridružijo še preostali pari. Odrska postavitve je delo Mirka Ramovša, glasbena priredba pa Julijana Strajnarja. Voditelj večera Janez Dolinar je zatem na kratko predstavil dramsko-recitatorsko skupino društva, ki je začela delovati kmalu po ustanovitvi društva, zahvala pa gre sodelovanju s slovenskimi gledališčniki, zaposlenimi v začetku petdesetih let v reškem gledališču, in prigovarjanju predsednice društva Zore Ausec. Premik in napredek v delovanju skupine pa je prinesel prihod novega vodje leta 1971, ko je to dolžnost prevzel gledališki zanesenjak Alojz Usenik, režiser in igravec. Na začetku delovanja so bila na programu klasična dela,

prilagojena ljudskemu odru, kot so Cankarjev Hlapec Jernej in njegova pravica, Klopčičeva Mati, Linhartova Županova Micka in Nušičev Analfabet, pozneje pa Kedrov Stekel pes, Mitrovičev Polnočni vlom, Jelačinov Piknik s tvojo ženo, Bajsičeva komedija Glej, kako se lepo se začinja dan in Stojčičevi Antrax, Dekle mojih sanj in Ženskice na trosedu, kar je le del iz vrste enodejank, iger, recitalov in recitacij, v katerih je nastopala večina današnjih aktivnih članov generacije. Skupina in posamezniki so prejeli veliko nagrad in priznanj, najpomembnejšo, Severjevo nagrado za življenjsko delo, pa njen vodja Alojz Usenik, ki je na slavnostnem večeru nastopil z vedno aktualnim monologom Cankarjevega Hlapca Jerneja.

Oder so zatem znova prevzeli Maroltovci in predstavili belokranjske ples, katerih značilnost je prepletanje s plesi, znanimi tudi drugod na Slovenskem, in kol, ki so dediščina Uskokov ali vpliv s sosednje Hrvaške. Priložnost za ples je bil tudi kres, običaj na predvečer godu sv. Janeza Krstnika (24. junija), ko se je zbrala vsa vas in se veselila, dokler ni ogenj dogorel. Ples je na oder postavil Mirko Ramovš, glasbena priredba je delo Tončke Marolt.

Prijetno in prisrčno presenečenje večera pa je bil za obiskovalce nastop mladih harmonikarjev, članov društva Harmonika iz Ilirske Bistrice. Dvanajstletni Jaka Fidel peto leto obiskuje glasbeno šolo v Ilirski Bistrici, saj ga je komaj triletnega navdušila stara, zapuščena harmonika. Nastopa doma in v tujini, tudi sklada, zaigral pa je Srne Mihe Dovžana. Trinajstletni Martin Šabec, prav tako Bistričan, harmoniko igra slabih pet let, frajtonarco igra tudi nona, njegov učitelj pa je svetovni prvak

Mladi harmonikarji. Foto: Istog Žorž.

na diatonični harmoniki Denis Novato. Martin, drugi na evropskem prvenstvu, je na Reki zaigral Avsenikovega Pastirčka. Dvanajstletni Tomaž Boškini iz istrske vasi Koromači-Boškini v občini Koper diatonično harmoniko igra tri leta in je med drugim absolutni prvak Alpe-Adria in istrski prvak v Kopru, kjer obiskuje glasbeno šolo in poje. Zaigral je pesem Brez otroških oči skupine Mladi Dolenjci, zatem pa so vsi trije skupaj raztegnili meh in navzoče razveselili z Avsenikovo Na golici in Lupinčevo Čas počitnic. Z igranjem so navdušili polno dvorano, ki jih je nagradila z dolgotrajnim ploskanjem, tako kot tudi celoten program, ki ga je ob nežnem zvoku citer in s pesmijo Tam, kjer teče bistra

Darko Šonc: Pomen KPD Bazovica pri povezovanju Slovencev na Hrvaškem pred 15 leti in ustanovitvi krovne organizacije. Foto: Istog Žorž

Primorsko-goranski župan Zlatko Komadina: "Dragocena vloga društva pri gradnji mostov med narodoma in sožitja s hrvaškimi prijatelji v županiji, v kateri živi kar 20 narodnih manjšin." Foto: Istog Žorž.

Veleposlanik dr. Milan Orožen Adamič je poudaril pomen in prispevek društva za dobre odnose med narodoma: "Takšna vključenost v okolje, prijateljsko sodelovanje in sožitje med narodoma je ena od idej, na temelju katerih je zgrajena Evropska unija, njena polnopravna članica pa bo kmalu tudi Hrvaška." Foto: Ana Lipovac.

Zila, sklenil Aleksander Primc.

In kot je ob koncu slovesnosti lepo dejal povezovalec Janez Dolinar, lep večer se je preselil v nepozaben spomin. Tudi nanj.

Akademije so se med drugimi udeležili tudi: veleposlanik RS v RH dr. Milan Orožen Adamič in prvi sekretar na veleposlaništvu Primož Koštrica, vodja sektorja za spremljanje položaja Slovencev zunaj RS in za statusne zadeve na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Rudi Merljak, primorsko-goranski župan Zlatko Komadina, predsednica reškega mestnega sveta Dorotea Pešić Bukovac, vodja reškega oddelka za kulturo Ivanka Persić, predsednik Zveze slovenskih kulturnih društev na Hrvaškem in zagrebškega Slovenskega doma Darko Šonc, predsednik in tajnik Slovenske izseljenske matice, Sergij Pelhan in Janez Rogelj, bistriški župan Anton Šenkinc z dobrimi starimi znanci KPD Bazovica iz tamkajšnjih kulturnih organizacij (Dimitrij Bonano, Sašo Boštjančič in Igor Štemberger) in novinarjem Tomom Šajnom, vodja zbirke tiskov Slovencev zunaj RS v NUK dr. Rozina Švent, član UO Zveze pevskih zborov Primorske Daniel Božič, predsedniki slovenskih društev - Vasja Simonič (SKPD Snežnik Lovran), Klaudija Velimirovič (SKD

Istra Pulj), Boštjan Kordiš (SKD Triglav Split), Miriam Pran (SKD Oljka Poreč) in Jožef Špringer (Slovensko združenje Kakanj) ter predstavniki društev: Smilja Mavrinac (SKD Lipa Buzet), Silvana Lautar (SKD Gorski kotar Čabar), Jeanne Yvonne Reisman in Alojz Fiket (Društvo Slovencev Labin) ... in še in še, obiskovalcev je bilo blizu štiristo.

Posebno priznanje za ohranjanje kulturnega izročila in razvoj vrednot multikulturalnosti in multietničnosti so društvu ob jubileju podelili Primorsko-goranska županija, Slovenska izseljenska matica, Slovenska zveza na Švedskem in Zveza pevskih zborov Primorske - posebej zboru in društvu

Slovenska zveza na Švedskem in KD Slovenija Olofström: "Seme moramo sejati, dokler je čas. Priznanje podeljujemo za neprecenljivo delo na Hrvaškem," je med drugim zapisal predsednik Ciril Marjan Stopar.

Predolg bi bil poimenski seznam vseh, ki so sodelovali v zahtevni organizaciji enotedenskih prireditvev. Na odru je posebno priznanje za odlično opravljeno delo kot koordinatorica prejela tajnica KPD Bazovica Marijana Košuta, velika zahvala pa gre seveda še mnogim zavzetim članom, ki so požrtvovalno priskočili na pomoč, ščepec pa je prispevala tudi urednica Kažipota s prevodi in besedili. Zato se društvo tudi njim od srca zahvaljuje, iskrena hvala pa tudi za vse čestitke, ki so jih - nekatere skupaj z darili - društvu osebno izročili ali poslali posamezniki in ustanove: Veleposlaništvo RS v RH, Primorsko-goranska županija, Mesto Reka, Zveza slovenskih kulturnih društev v RH, SKD Lipa Dubrovnik, SKD Slovenski dom Karlovac, SKD Triglav Split, Slovensko združenje Kakanj, Zveza kulturnih društev občine Dol pri Ljubljani, FS France Marolt, PZ Iskra Kranj, ZIK Črnomelj, SK Devin, Kulturnica Gaberke, ŽePZ

Dr. Boris Filli s soprogo: z društvom znova po več kot petdesetih letih. Foto: Andrea Čulić.

Z gosti iz Slovenije: vodja bistriške podružnice JSKD Igor Štemberger, član društva Slavko Arbiter, bistriški župan Anton Šenkinc, pok. Vinko Žibert, član UO Zveze pevskih zborov Primorske Daniel Božič, nekdanji vodja bistriške ZKO Dimitrij Bonano in Valter Miklavčič iz obmejnega Rakitovca. Foto: Tomo Šajn.

Skupina zdravnikov, članov nekdanjega kluba slovenskih študentov v Bazovici: dr. Jože Arzenšek, Drago Rizman, dr. Zmago Turk in dr. Tone Sluga, v ospredju Janko Rizman. Foto: M. M.

in PD Ljubljana - Matica, KUD Fratellanza, KUD Primorka Krasica, reška Skupnost Črnogorcev, Urša Bajželj, Vilma Bilič, Janko Boštjančič, Sašo Boštjančič, Nevija Božič, mag. Irena Deže Starčević, Ivanka Filipan, dr. Boris Filli, Viktor Grošelj in Stipe Božič, Marija Iskra, Mojca Milek, Janez Mlinar, Marinka Mošnik, Bojan Metelko, Slavko Mežek, mag. Katarina Pajnič, Vera Pregarc, Ljubica Regent, Andrej Stritar in Darka Tepina Podgoršek.

Nazadnje, a ne najmanj pomembno, še posebej na pohvalo za likovno podobo ob jubileju: že na prvi pogled so vabila, priznanja in drugo spremljajoče gradivo močno preseglajo dosedanje ustaljeno podobo ob takšnih priložnostih, zahvaljujoč grafičnemu oblikovanju novega člana društva, študenta reške akademije za umetnostno oblikovanje Krispina Stocka, in risbi Bojana Grlice. Krispin je svoje zamisli udejanjil v pičlih treh dneh, za prepoznavnost in piko na i pa dodal izvrstno podobo reškega Slovenskega doma, ki jo je sicer za neko drugo priložnost odlično narisal kdo drug kot Bojan Grlica. Iskrene čestitke obema!

M.M.

Zlate plakete najzaslužnejšim članom

Predsednik društva Vitomir Vitaz je na slovesnosti enajstim članom podelil zlate plakete društva, ki jih je za več kot dvajsetletno delovanje prejelo skupno štiriindvajset članov:

Slavko Arbiter: dolgoletni član, pevec, kronist in pesnik, avtor himne Bazovica.

Franjo Bravdica: zborovodja okroglih dvajset let.

Boža Grlica: pevka, igralka, nekdanja tajnica, povzročevalka nastopov zbora.

Jože Grlica: dolgoletni gospodar in član Upravnega odbora, po stažu najstarejši pevec in nepretrgano aktiven polnih 60 let.

Margita Mirić: domačinka, članica zbora od prvih dni, dolgoletna pevka.

Jože Peloza: rojak iz obmejne vasi Mune, nekdanji igralec, danes predvsem pevec.

Stanislav Požar: dolgoletni član z obmejnega območja, v nujnih primerih tudi zborovodja.

Dragica Rizman: dolgoletna članica, nekoč plesalka in igralka, danes pevka in predsednica zbora.

Drago Rizman: kar 23 let na čelu društva, častni predsednik in ves čas tudi pevec v zboru.

pok. Vinko Žibert: član celih 59 let, večkratni predsednik društva in eden od ustanoviteljev krovne organizacije in njen prvi predsednik.

Alojz Usenik: legendarni vodja dramske skupine, režiser in igralec.

Priznanje prejema Slavko Arbiter. Foto: Istog Žorž

Priznanje prejema Margita Mirić. Foto: Istog Žorž

Priznanje prejema Franjo Bravdica. Foto: Istog Žorž

Priznanje prejema Jože Preloza. Foto: Istog Žorž

Priznanje prejema Boža Grlica. Foto: Istog Žorž

Priznanje prejema Dragica Rizman. Foto: Istog Žorž

Priznanje prejema Jože Grlica. Foto: Istog Žorž

Priznanje prejema Drago Rizman. Foto: Istog Žorž

priznanje prejema pok. Vinko Žibert. Foto: Iztog Žorž

Priznanje prejema Alojz Usenik. Foto: Iztog Žorž

Priznanje je prejel tudi Stanislav Požar.
Foto: Iztog Žorž

Predsednik in tajnik SIM, Sergij Pelhan in Janez Rogelj. Foto: Ana Lipovac

V imenu Urada Vlade RS je priznanje prevzel Rudi Merljak. Foto: Iztog Žorž.

Zlate plakete KPD Bazovica so prejele tudi nekatere organizacije in ustanove:

- Kulturno-prosvetno društvo Slovenski dom, Zagreb
- Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu
- Mesto Reka
- Primorsko-goranska županija
- Svet za narodne manjšine Republike Hrvaške

Janez Dolinar: Praznik je priložnost za spomine na prehojeno pot, za čustva, za želje in načrte, je upanje za prihodnost! In vse to je združeno v društvu z neprecenljivo vlogo v življenju Slovencev na Reki! Na sliki z Marijano Košuta. Foto: M. M.

Druženje . Foto. Istog Žorž

Proslava je bila za nas posebej izjemno doživetje, pravi prim. asist. mag. Jože Arzenšek, dr. med. in nekdanji reški študent. Pogovor z Ireno Margan, članico takratne skupine študentov, je po toliko letih gotovo obudil mnoge spomine. Foto: M. M.

Obisk iz Opatije in Kaknja, Danica Šajn in Jožef Špringer. Foto: M. M.

Obisk iz slovenskih društev:

Darko Šonc (Zagreb), Klaudija Velimirović (Pulj), in Boštjan Kordiš (Split). Foto: M. M.

Miriam Pran (Porec). Foto: M. M

Smilja Mavrinac SKD Lipa Buzet. Foto: M M

28. november
Zagrebski Slovenci 2005-2007
Ljubljana

V rezidenci veleposlanika RH v RS dr. Maria Nobila je v organizaciji združenja SILA (Slovensko mednarodno združenje žensk - Slovenian International Ladies Association) in na povabilo njegove soproge Marijane Kujundžić potekala predstavitev knjige Zagrebski Slovenci novinarke Melite Forstnerič Hajnšek, že omenjene v prejšnji številki Kažipota. Intervjuji z najvidnejšimi osebnostmi slovenskega rodu v Zagrebu v knjigi odražajo prepletenost obeh narodov, to pa je potrdilo tudi zanimivo srečanje pri gostiteljici, katere profesionalna pozornost je usmerjena na področje raziskovanja manjšin. Knjigo je v pogovoru z Mariborčanko Dunjo Bezjak, po rodu iz Varaždina, in glavno pobudnico za nastanek knjige predstavila avtorica, kot edini navzoči med portretiranci pa je o tem spregovoril Darko Šonc, tokrat v vlogi predsednika zagrebskega Slovenskega doma in zaslužen za pomoč pri izdaji. Dogodek je z doživetim branjem odlomkov požlahtnila znana slovenska igralka Milena Zupančič. M. M.

Darko Šonc in Melita Forstnerič Hajnšek. Foto: M. M.

28. november
Slovenski dom KPD Bazovica
Dr. Marija Riman: Mladen Pozajić
Predstavitev monografije

Predavateljica na reški Visoki šoli za učitelje, muzikologinja dr. Marija Riman, izhaja iz znane glasbeno nadarjene družine Mihelčič in je tudi članica društva in obeh svetov slovenske narodne manjšine. Te dni je v reški založbi Adamić izšla njena obsežna monografija z naslovom Mladen Pozajić, življenje in delo, ki govori o prezrtom hrvaškem glasbenem pedagogu, dirigentu in skladatelju. Z njo je obogatila svoj obsežni in večkrat nagrajeni znanstvenoraziskovalni opus in, kot pravi, po četrstoletnem trudu končala svoje "življenjsko delo". Monografijo so v dvorani društva predstavili dr. Koraljka Kos, mag. Mirna Marić in v imenu založnika Franjo Butorac. Program je povezovala Lovorka Ruck, v glasbenem delu sta ga z nastopom obogatila Ingrid in Roberto Haller za klavirjem, mešani pevski zbor Jeka Primorja (Odmev s Primorja) pa je zapel skladbe Mladena Pozajića. Vodja zbora Aleksandra Matić, ki vodi tudi otroški pevski zbor Tratinčice (Marjetice), je ob tej priložnosti vodstvu KPD Bazovica podarila nedavno izdano zgoščenko Otroške pesmi Josipa Kaplana. M. M.

Predstavitev knjige Mladen Pozajić, Življenje in delo. Foto: Jasmina Dlačić

2. december
Darko Mohar
Izlet na Veli Planik

Sreča, da je imel Lucijan pri sebi natančen zemljevid Učke in Čičarije. Megla je namreč zagrnila vse hribe in brez njega in navodil domačina iz vasice Brest pod Učko bi se zelo težko znašli. No, še nekaj je treba priznati. Planinci iz istrskih društev, ki vzdržujejo Istrsko planinsko pot (IPP), so poti po Čičariji dobro označili, v pomoč pa so tudi oznake kolesarskih poti, ki so jih postavili delavci iz ustanove Naravni park Učka. Kljub megli na srečo ni deževalo, izlet je bil lep, poln jesenskih barv in nadrobnosti, ki so fotografije spodbujale k stalnemu pritiskanju sprožilca. Vas Brest leži na ozki planoti nad Lupoglavom. Obkrožena je s kraškim poljem, njive so vse obdelane. Nad samo vasico je nekaj deset metrov visoka skala, čez katero, kadar je vode dovolj, teče slap. V Istri je še ena vasica z istim imenom, ki pa stoji pod Žbevnico. Iz Bresta so nas številne poti in ceste pripeljale najprej na drugo, višjo planoto, z nje pa skoraj do vrha Velikega Planika, s 1278 metri najvišjega vrha Čičarije. Z vrha je, ko ni megle, zelo lep razgled proti Učki in vzhodni Istri. Zelo blizu je tudi le nekaj metrov nižji Mali Planik, s katerega je še lepši razgled, saj ni obraščen z gozdom. Rečani Planik dobro vidimo pozimi, predvsem z Vežice, ko kot dve beli kepi izstopata iz temačnih gozdov v okolici. Domov smo planinci prišli utrujeni, kajti hodili smo več kot pet ur. Bili smo tudi srečni, saj smo preživeli še en lep dan v dobri družini in lepi naravi.

Na vrhu. Foto: Ilija Dadasović.

Ob letošnjem dnevu prostovoljcev objavljamo prispevek članice KPD Bazovica Ivane Aničić, aktivne v mladinski in fotografski skupini. Ivana je bila nedavno nagrajena in na Reki razglašena za Prostovoljca leta. Iskrene čestitke!

Ivana Aničić, nagrajenka

Prostovoljno delo je neprofitna, neplačana in nekarierna dejavnost, s katero posamezniki prispevajo k splošni blaginji svojih bližnjih, skupnosti ali celotne družbe, prostovoljci pa imajo danes pomembno vlogo v razvoju in promoviranju človekovih pravic in demokracije.

Na ravni mesta Reka in Primorsko-goranske županije je bila letos ustanovljena nagrada za prostovoljca leta. Razpis je bil organiziran v sodelovanju s prostovoljnim centrom Društva za razvoj civilne družbe Smart, mesta in županije. Prijavljeno je bilo 29 prostovoljcev, izbranih šest, po trije v županiji in mestu, med njimi tudi jaz.

Več let prostovoljno sodelujem v različnih društvih, kot so: Smart, GONG (nestrankarsko društvo, ustanovljeno za spodbujanje državljanov k aktivnemu sodelovanju v političnih procesih), Drugo More (neprofitna organizacija, ki se ukvarja s produkcijo, promocijo, raziskovanjem, izobraževanjem in širjenjem informacij na področju kulture), Center za tehnično kulturo (tečaj za izdelovanje jadrnic na radijsko upravljanje, namenjen učencem višjih razredov osnovnih šol), ELSA Reka (neodvisno, nepolično in neprofitno Evropsko združenje študentov prava) in študentsko športno društvo Pravniki. Predlog za mojo kandidaturo je dala Reška športna univerzitetna zveza, med drugim tudi zaradi mojega sodelovanja pri letošnjem projektu Evropskega univerzitetnega prvenstva v odbojki. Slovesna podelitev nagrad in priznanj je potekala na svetovni dan prostovoljcev v reški restavraciji El Rio, vsi, ki smo jih prejeli, pa smo to sprejeli kot lepo potrdilo in spodbudo za nadaljnjo prostovoljno dejavnost, v prepričanju, da s tem ozaveščamo javnost k dobroti, ki vendarle obstaja povsod okrog nas, in moči posameznika.

Prevod M. M.

Ivana s priznanjem, sliko znanega reškega slikarja Voja Radoičića. Foto: Arhiv I. A.

5. december

**Dragan Karlo D. Došen, razstava fotografij
Ljudska knjižnica Kostrena**

Na odprtju razstave, Dragan Karlo D. Došen (v sredini). Foto: Željko Šepić.

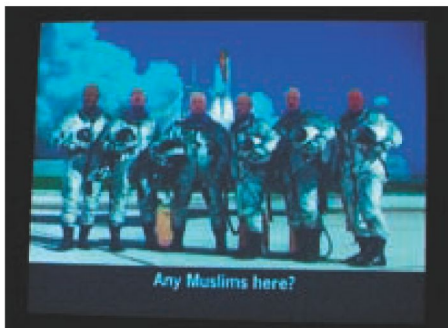
Umetniški fotograf Dragan Karlo D. Došen, član KPD Bazovica in pevec v zboru, je razstavo tokrat pripravil v prostorih Ljudske knjižnice v Kostreni pri Reki. Dan pred Miklavžem, ki je tradicionalni zaščitnik pomorščakov, je razstavo organiziralo Društvo pomorskih kapitanov Kostrene, na ogled pa postavilo izbor njihovih portretov. Razstavo je odprla umetnostna zgodovinarica Nataša Ivančević, dogodek pa je obogatil tudi spremljajoči glasbeni program. M. M.

7. december

2. bienale kvadrilaterale

Muzej moderne in sodobne umetnosti, Reka

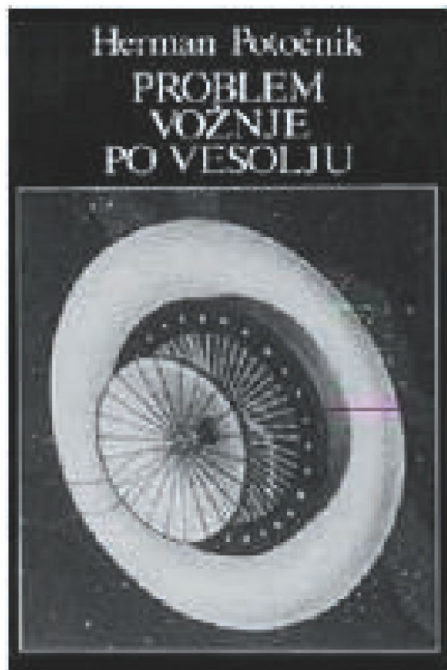
Na mednarodni bienalni razstavi vizualnih umetnosti držav kvadrilaterale - Slovenije, Madžarske, Italije in Hrvaške -, so sodelovali tudi slovenski umetniki Alenka Pirman, Mark Požlep, Tomaž Tomažin in Dunja Zupančič. V okviru razstave je potekala javna tribuna, namenjena letošnji temi z naslovom Heroj kulture. Med udeleženci je bil tudi slovenski gledališki režiser Dragan Živadinov, eden od ustanoviteljev znanega gibanja Neue Slovenische Kunst in avtor projekta Noordung, imenovanega po inženirju in znanstveniku Hermanu Potočniku Noordungu, s katerim želi utemeljiti novo gledališko paradigmo. Po mnenju Živadinova je kultura "mašinerija, ki proizvaja vzorce, določenim umetnikom pa naziv kulturnega heroja podeljuje ideologija." Kot je pojasnil, je bil "leta 1989 v veliki dilemi glede izbire med dvema identifikacijskima vzorcema, med Globočnikom in Potočnikom. Potočnik se je rodil 1892 v Pulju, bil eden od pionirjev astronavtika in avtor fascinantne knjige Problem vožnje po vesolju. Globočnik je

Kvadrilaterala: Foto: www.mmsu.hr

bil vodja logistike v Auschwitzu, Slovenec, in skozi njegovo logistiko je šlo več kot milijon in pol ljudi. In že sedemnajst let je moj kulturni vzorec Potočnik," je poudaril Živadinov. Več: www.mmsu.hr

M. M.

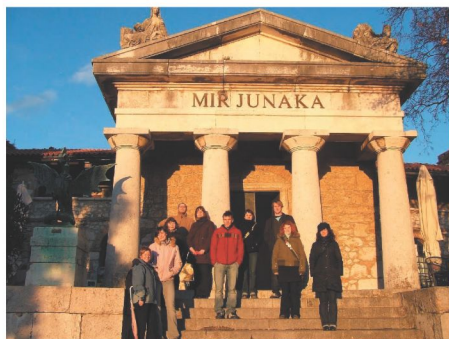

Naslovnica Potočnikove knjige Problemi vožnje po vesolju. Foto: www.noordung.org

8.-9. december
Jasmina Dlačić
Srečanje zamejskih študentskih klubov
Reka

Konec tedna, 8. in 9. decembra 2007, je bil za našo Mladinsko skupino nekakšno preverjanje organizatorskih sposobnosti. Res upamo, da smo se pri zamejskih klubih dobro odrezali in da se bodo prihodnjič našega srečanja udeležili v večjem številu. Iz Slovenije so tokrat prišli predstavniki Mednarodne pisarne ŠOU Maribor - Janja, Dejan in Urška - ter kolegi zamejci iz organizacije IZZA - Vasilij, Tomaž in Zsuzsi, majhna in zelo vesela skupina. Po prihodu in oddihu v društvu smo se z gosti vkrcali na turistični

avtobus, ki nas je z Jadranskega trga odpeljal v smeri Opatije in nazaj, toda tokrat na Trsat. V avtobusu je bilo zelo zanimivo, predvsem ker je bil dvonadstropni, s katerega se dobi drugačen pogled na Reko in Opatijo, pa tudi zaradi strokovnega vodenja, ob katerem smo izvedeli marsikaj novega o njunih že znanih znamenitostih. Na Trsat nas je pričakala naša članica Barbara Riman in nas po starodavnih trsatskih ulicah odpeljala do samostana in cerkve Majke Božje Trsatske. Tam smo si ogledali Kapelo votivnih darov in klauster samostana. Pot smo nadaljevali proti trsatski trdnjavi in tam se je pred nami odprl fantastičen razgled na Reko. Prav zato, ker je prenehalo deževati, je bil tudi sončni zahod enkrat. Po preštevanju trsatskih stopnic (eni so jih res našteji 543! Vsaj so tako rekli ...) in obveznem sprehodu po reškem Korzu smo se peš vrnili v Bazovico. Prava učna pot po Reki in Trsat, peš z Barbaro, ki nas je vodila in skoraj za vsako znamenitost in stavbo dodala kaj zanimivega z vidika Slovencev. Večer smo nadaljevali z obilico družabnih iger, da bi se čim bolj spoznali in ustvarili dobro vzdušje. V nedeljo smo imeli bolj miren dan. Na vrsti je bila delavnica, namenjena možnostim za zaposlitev mladih; vodila jo je Tanja Fučak. Ugotovili smo, da med obravnavami deželami (Slovenija, Italija in Hrvaška) kljub določenim posebnostim ne obstajajo velike razlike. Tako smo se drug od drugega naučili nekaj novega. Pogovorili smo se tudi o načrtih posameznih društev in možnostih za medsebojno sodelovanje. Naši gostje so imeli res zanimive zamisli za svoje projekte in moram reči, da je bila izmenjava izkušenj plodna v vseh pogledih. No, vsega lepega je hitro konec, in tako so se nekateri

Obisk Trsata v okviru delavnice o Slovincih na Reki. Foto: Ilija Dadasović.

kmalu odpravili na vlak, drugi pa se odpeljali proti Sloveniji. Ugotovili smo, da so novi stiki in zamisli koristni za našo mladinsko skupino in društvo nasploh. Soglasno smo tudi ugotovili, da za goste ves čas obiska nismo bili slabi gos-titeljji. :-)

10. december Svetovni dan človekovih pravic

V Sloveniji je Urad varuha človekovih pravic pripravil sprejem, nevladne organizacije konferenco na temo Raznolikost je bogastvo družbe, država pa prvo slovesnost ob tem dnevu z naslovom Izginuli spomin, posvečeno političnim zapornikom po letu 1945. Varuhinja človekovih pravic RS Zdenka Čebašek Travnik je ob tej priložnosti opozorila, da tudi prebivalci Slovenije občutijo kršitve osnovnih človekovih pravic zaradi različnih dejavnikov, med drugimi je posebej omenila "nasilje, revščino in onesnaževanje okolja" in pozvala na njihovo odpravo. Ob dnevu človekovih pravic v Sloveniji so na svoj položaj opozorili tudi v Društvu izbrisanih in poudarili, da bo kmalu minilo že 16 let od nezakonitega izbrisa več kot 18.000 oseb. Apel za reševanje so poslali tudi slovenskim in evropskim organom.

Položaj človekovih pravic na Hrvaškem je na prvi pogled in sodeč po zakonodaji, ki pokriva široko področje, soliden, toda največji problem je pomanjkanje pripravljenosti za dojemanje vsebine pojma človekovih pravic, tako v vsakdanjih odnosih med ljudmi kot tudi v institucijah, je za Feral Tribune (32) nedavno izjavila mlada pravnica Ivana Radačić. Opozorila je tudi na pomen sistematičnega izobraževanja, ki bi ga na tem področju morale prevzeti ustanove, saj zakoni sami težav ne bodo rešili. M. M.

15. december Novoletni koncert Cerkev sv. Hieronima, Klana

Na tradicionalnem novoletnem koncertu v mestecu Klana, tik ob slovenski meji, je letos nastopil tudi MePZ KPD Bazovica, skupaj s klanskim zborom PZ Matko Laginja, žensko klapo Rožice iz Šapjan, ŽePZ KUD Učka iz Matuljev in Ivano Marčelja. Zbor KPD Bazovica je tokrat vodil pevec Stanislav Požar, ki je vlogo

zborovodje prevzel zaradi trenutne bolezni dolgoletnega vodje Franja Bravdice. Po besedah pevca Dragana Karla D. Došena je zbor svoj nastop odlično izvedel, predvsem zahvaljujoč dosedanjim zahtevnim navodilom maestra Bravdice, uigranosti in rednim vajam. M. M.

PISMO IZ LJUBLJANE

Študentka Mateja Stopar nam je iz Ljubljane poslala pismo, ki je tako prijazno, da bi bil človek, kot je zapisala lektorica Kažipota, takoj spet študent ... :) Mateji želimo, da ji študijska leta in Ljubljana ostanejo v enako lepem spomину kot začetno. M. M.

Mateja Stopar Študij v Ljubljani

Po večletnem razmišljanju, kaj bi rada študirala, sem se nekje na začetku 4. letnika odločila za študij francoskega jezika in književnosti. Ker tega ni mogoče študirati enopredmetno, sem se morala odločiti še za en predmet. Ko sem izvedela, da francoščine sploh ni na Reki, Zagreb pa se mi je zdel zelo neprijetno in neznano mesto, sem se odločila za Ljubljano in poleg francoščine vpisala še slovenski jezik. Moram priznati, da sem bila na začetku malo skeptična. Še posebno zaradi študija slovenskega jezika ... Nisem se bala samega jezika, ampak študija in svojega pomanjkljivega poznavanja slovenske kulture, zgodovine, literature ... Naslednja stvar, ki me je skrbela, je bila sama Ljubljana ... kako se bom znašla v tem novem, velikem mestu, v drugi državi. Ampak sem vseeno šla, češ, bo, kar bo.

Prvi teden je potekal v spoznavanju sosedov v domu, spoznavanju kolegov in kolegic na fakulteti, privajanju na profesorje, predavanja, v sprehajanju po Ljubljani, v upanju, da se ne bom zgubila, v iskanju različnih knjižnic, knjigarn, inštitutov ...

Spoznala sem veliko ljudi z Reke, ki študirajo v Ljubljani, in veliko ljudi iz drugih držav. Kmalu sem dojela, da je Ljubljana res mesto študentov in da so tukaj ljudje z vseh koncev sveta. Zdaj ko sta že dva meseca mimo, lahko rečem, da mi je študij v Ljubljani zelo všeč, čeprav je res, da bo težko, ko se začnejo

izpiti, in da se je vseskozi treba učiti. Toda samo življenje je drugačno. Vsi so bolj sproščeni, zelo prijazni, vedno pripravljeni pomagati ... pa še sam odnos med profesorji in študenti je boljši. Večinoma so profesorji poštene (kar se tiče naših zadev) in uslužni, veseli, da nam lahko pomagajo. Tukaj je popolnoma drugačen svet, svet sam zase, kakor da je narejen po vzoru kakšnega ameriškega filma za mlade. Edino, kar Ljubljani manjka, da bi bila popolna, je morje ... Verjamem, da drugim to ni toliko pomembno, ampak jaz sem ga navajena gledati vsak dan in zdaj, ko ga nimam, mi manjka. No, res je, da ni tako hudo, ker grem vsak vikend domov (zveze z vlakom med Ljubljano in Reko sploh niso slabe, glede na to, da se potuje iz ene države v drugo), tako da zdržim čez teden brez morja. Če nič drugega, gledam v Ljubljano ...

NAPOVED

19. januar Mednarodni simpozij o slovenski pesmi Prebold

V Preboldu bo potekal četrti mednarodni simpozij, posvečen slovenski ljudski pesmi. Srečanje glasbenih pedagogov, zborovodij in folkloristov bo obogatil nastop skupin ljudskih pevcev. Napovedane so teme Bela krajina, Furlanija in Julijska krajina ter slovenska pesem na Hrvaškem.

M. M.

26. januar, 19.00 (predvidoma) Slovenski dom KPD Bazovica Koncert slovenskih in hrvaških skladateljev

Koncert, posvečen slovenskim in hrvaškim skladateljem, bo v dvorani Slovenskega doma KPD Bazovica odprl glasbena dogajanja v letu 2008. Nastopili bodo sopranistka Lidija Orešković Dvorski, mezzosopranistka Kristina Beck Kukavčič in pianist Joško Krivić. Program, zanimiv zaradi kombinacije hrvaških in slovenskih solopesmi in duetov, so glasbeniki z velikim uspehom izvedli že januarja 2007 v Slovenskem domu v Zagrebu in mesec dni pozneje tudi v prostorih veleposlaništva Republike Hrvaške v Ljubljani. Datum nastopa bo potrjen po novem letu z objavo na glasni deski društva.

M. M.

19. januar, 10.00 Bralne urice

Svet slovenske narodne manjšine obvešča vse zainteresirane, da bo v prostorih KPD Bazovica roditeljski sestanek za bralne urice in srečanja z najmlajšimi. Znova jih bo vodila članica sveta Jasna Zazijal Marušić. Vabljeni.

M. M.

Planinska skupina KPD Bazovica

Zaradi slabega vremena ali nepričakovanih dejavnosti v KPD Bazovica so možne spremembe datuma ali cilja izleta. Stik: v tajništvo ob delovnih urah ter Darko Mohar, GSM: 00 385 91 573 03 62, in Milan Grlica.

	Datum	Izlet ali druga dejavnost	Opomba
Januar	13. 1. 2008	Istra	avtobus
	20. 1. 2008	Zimski pohod na Viševico	PD Strilež + PD Duga
	27. 1. 2008	Brložnik	lasten prevoz
Februar	5. 2. 2008	Pustni torek - ples	
	24. 2. 2008	Vrženica (Baška)	lasten prevoz

Zaradi pomanjkanja prostora prispevek, namenjen sicer za decembrsko številko, uvrščamo semle.

100 let PD Snežnik Ilirska Bistrica

Pred sto leti je bila v Ilirski Bistrici ustanovljena podružnica Slovenskega planinskega društva. To so bila leta boja proti ponemčevanju, boja za slovenski narodnostni in s tem tudi planinski prostor. Potem je sledil boj proti poitalijanjevanju, prepoved delovanja in vnovično ustanavljanje. Po drugi svetovni vojni je društvo najprej spremenilo ime v PD Ilirska Bistrica, zatem pa ga naposled prevzelo po najvišji slovenski nealpski gori Snežnik, "hišni" gori Ilirske Bistrice. Slovesen nagovor predsednice društva Darinke Dekleva je na kratko povzel del bogate preteklosti in uprl pogled v prihodnost. Navzoče sta pozdravila bistriški župan Anton Šenkinc in podpredsednik Planinske zveze Slovenije Marko Goršič. Na proslavi so bili poleg planincev iz Primorske in Notranjske in nas tudi planinci iz zamejstva na italijanski strani - Bazovica in Devina. Planinci naše skupine smo bili številčno močno zastopani, ker pa smo dali več pobud in izpeljali skupne akcije, smo bili tudi nagrajeni: mladi vodniki Andrej Grlica, Andrej Mohar in Damjan Pipan so prejeli pisne pohvale, Milan Grlica in Darko Mohar bronasto značko Planinske zveze Slovenije, vsi skupaj pa jubilejno priznanje PD Snežnik.

D. M.

Darko Mohar, pozdrav z Reke. Foto: Milan Grlica

IZ DRUGIH DRUŠTEV IN SVETOV

Barbara Riman: Predstavitev SKD Oljka v Poreču

V mestni hiši se je 4. decembra javnosti prvič predstavilo Slovensko kulturno društvo Oljka. V program je občinstvo uvedla pesem Kje so tiste stezice v izvedbi članic pevskega zbora Encijan iz puljskega SKD Istra, z recitacijo pesmi Oljka pa je nadaljevala mlada članica KPD Bazovica z Reke Tanja Fučak.

O prvih korakih za nastanek društva je spregovorila predsednica Miriam Pran, ki je bila na manjšinskih volitvah junija letos izvoljena za predstavnico slovenske narodne manjšine v Poreču. Med drugim je poudarila, da so spodbude dali nekateri sedanji člani z občasnim druženjem, kar je botrovalo zamisli o ustanovitvi društva, utemeljenega 2. oktobra letos in registriranega mesec dni pozneje. Društvo šteje trideset članov, Slovencev in prijateljev Slovenije iz Poreča in okolice, ki želijo srečanja okrepiti v prijetna druženja, okrepiti stike s Slovenijo, ohraniti spomin na slovenske običaje in kulturo, organizirati družbenokoristne aktivnosti in ustvarjalne delavnice ter ustanoviti knjižnico in pevski zbor. Po besedah Pranove je največji problem prostor, vendar upajo, da jim bodo na pomoč priskočile mestne oblasti, s katerimi so že navezali ustrezne stike. Pozdravljajoč goste in predstavnike drugih društev in manjšin, se je posebej zahvalila vodstvu SKD Istra iz Pulja za pomoč pri ustanavljanju. Med gosti je bil tudi predstavnik Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Rudi Merljak. Izrazil je zadovoljstvo z udeležbo na prvi javni predstavitvi novega društva ter poudaril, da je bil v zadnjem času navzoč na ustanovitvenih sejah novih slovenskih društev tudi v Čabru in Buzetu. Obljubil je podporo Urada in RS ter kot simbolično darilo predsednici Pranovi izročil knjigo kot temelj za želeno knjižnico v prihodnosti.

Navdušenje je izrazila tudi predsednica SKD Istra iz Pulja Klaudija Velimirovič, posebej zadovoljna, ker je v Poreču spoznala, kot je dejala, "energično, aktivno in prodorno skupino ljudi, ki jim je uspelo uresničiti svoje želje," kar bo

verjetno v pomoč tudi pri zagotovitvi prostora kot trenutno najnujnejše potrebe. Prijetno druženje sta sklenila Tanja Fučak z recitacijo Prešernove Zdravljice in zbor Encijan SKD Istra. Prevod in priredba M. M:

NESPREGLEDANO

Odmev 60. obletnice KPD Bazovica v Sloveniji

Jubilej društva je z reportažo Marjana Vešligaja v oddaji Slovincem po svetu dvakrat pospremil Radio Slovenija (www.rtv slo.si), pogovor s tajnico Marijano Košuta je bil na sporedu Radia Ognjišče (www.ognjisce.si), prispevek s slavnostne akademije je v Primorskih novicah objavil Tomo Šajn, obširna napoved prireditev pa je bila tudi na spletni strani www.slovensko-morje.net in omenjena v Delu. Ob tem je zanimiv komentar predavateljice na FHŠ UP dr. Karmen Medica, ki je za Delo pred desetimi leti napisala članek o 50. obletnici KPD Bazovica, kar je bil, kot nam je dejala, "v novejši zgodovini prvi članek v Delu na to temo".

M. M.

AKTUALNO

Vstop v schengenski prostor

Vstop Slovenije v schengensko področje je predviden 21. decembra 2007, veleposlaništvo RS v RH pa je 13. decembra pripravilo informacijski posvet na temo uvedbe schengenskega pravnega reda v Sloveniji in njegovih implikacijah za prebivalce Hrvaške. Kot dosežek je predstavljena izjema pri schengenskih pravilih glede vstopa v EU, ki velja za RH, oz. dogovor, da bodo hrvaški državljani državno mejo z Italijo, Madžarsko in Slovenijo še naprej prehajali ob predložitvi osebne izkaznice in z uporabo evidenčnega kartona ali obrazca, ki bo enkratno, brezplačen in brez posebne varnostne zaščite. Izdajala ga bo hrvaška mejna policija na mejnem prehodu pri izstopu iz države,

namenjen pa bo za vnos žiga o vstopu v Slovenijo in poznejšem izstopu iz nje ter tudi za ugotavljanje datuma in kraja prehoda državne meje oziroma dokazovanje zakonitosti vstopa in prebivanja hrvaških državljanov v teh državah.

Za prebivalstvo ob meji, zlasti v delu Gorskega kotarja, pomenijo spremembe v tem okviru, kot pravijo, samo vrsto novih in nepotrebnih težav, ki jim bodo v prihodnje okrnile stoletja tkane vezi s sosedi in zagrenile življenje na gospodarsko in demografsko zapostavljenem območju. Številni problemi in želja po krepitvi stikov z rojaki na slovenski strani pa so botrovali tudi letošnji ustanovitvi društva Gorski kotar v Čabru. Njegov predsednik Bernard Godeša poudarja, da je pglavilni namen društva organizacija kulturnih dogodkov in skrb za ohranitev jezika, opozarja pa na sedanje razmere, ko se na meji gradijo novi zidovi in dobesedno zapirajo že zgrajeni mostovi s sosedi. Objavljamo njegovo pismo.

M. M.

Schengenu ob rob

Bernard Godeša Pismo o strpnosti

Tole pismo naslavljam na vse tiste, ki se radi v svojih tolmačenjih poigravate, ko počnete stvari, ki jim niste kos, pa ste vendarle tam, kjer na žalost ste.

Sem slovenski izseljenec na Hrvaškem in prebivam v prelepem objemu Gorskega kotarja, v objemu hrvaških gozdov slovenskega vonja. Meddržavni razgovori se ne vodijo samo med za to plačanimi in postavljenimi ljudmi, ampak tudi med nami, tam in tukaj živečimi, ki se vsakodnevno družimo, izmenjavamo mnenja, predvsem pa živimo in želimo živeti mirno življenje. Pa vendarle: vrednota strpnosti je stara več kot RH in RS skupaj in vsi vi, ki se kažete v medijskem in političnem prostoru, vsi vi, ki vas posluša in spremlja množica ovac, ste pozabili na to oz. vas tega ni naučila vaša poklicna Mati, Zgodovina države? Kako naj se množica vede? Kje so njeni vzori? Zakaj množica mladih postavlja alternative bivanju samemu? Oprostite izrazu, ampak večkrat mi pride na misel bruhanje. Neizmerno me motita strašanska pozitivna pasivnost ljudi in aktivnost